

การเปิดเสรีทางการเงิน การค้า และการบริการ นำมาซึ่งการลงทุนจากต่างประเทศจำนวนมาก ซึ่งวิสาหกิจในประเทศต้องปรับตัวเพื่อเผชิญกับรูปแบบการแข่งขันใหม่ๆ ที่เกิดขึ้น หลายธุรกิจจำเป็นต้องปรับโครงสร้างธุรกิจของตนใหม่ โดยอาจอยู่ในรูปของการยุบรวมกับกิจการอื่น ทำให้โครงสร้างทางเศรษฐกิจของประเทศเปลี่ยนแปลงไปจากอดีต ธุรกิจที่มีทุนในการดำเนินงานจำนวนมาก ช่วยให้เกิดประหยัดจากขนาดในการผลิต และได้เปรียบในการแข่งขัน ซึ่งโครงสร้างของตลาดมีส่วนในการกำหนดพฤติกรรมของผู้ประกอบการ การวัดการกระจุกตัวทางเศรษฐกิจของประเทศไทยจึงแสดงให้เห็นถึงโครงสร้างตลาดของระบบเศรษฐกิจของประเทศไทยว่ามีลักษณะของการผูกขาดมากน้อยเพียงใด

การศึกษาในครั้งนี้แบ่งการศึกษาเป็น 3 ส่วน ส่วนแรกเป็นการศึกษาสภาพโครงสร้างทางเศรษฐกิจมหภาคของประเทศไทย ส่วนที่สอง ศึกษาการกระจุกตัวเฉลี่ยของระบบเศรษฐกิจ โดยแบ่งกิจกรรมทางเศรษฐกิจตามรหัสมาตรฐานอุตสาหกรรมของไทย (TSIC) จาก 7 หมวดใหญ่ ส่วนที่สาม ศึกษาการกระจุกตัวของระบบเศรษฐกิจจำแนกกิจกรรมทางเศรษฐกิจตามรหัสมาตรฐานอุตสาหกรรมของไทย (TSIC 4 หลัก) จาก 7 หมวดใหญ่ รวมเป็น 120 สาขา คิดเป็นมูลค่า 66.45 ของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ โดยวัดจากรายได้ของวิสาหกิจ ดัชนีวัดการกระจุกตัวบางส่วน ได้แก่ CR4 และ CR8 และดัชนีวัดการกระจุกตัวรวม ได้แก่ HI Entropy และสัมประสิทธิ์จินี

ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมแล้วระบบเศรษฐกิจของประเทศไทยมีการกระจุกตัวเฉลี่ยรวมทุกสาขาเศรษฐกิจอยู่ในระดับปานกลาง โดยสาขาเศรษฐกิจที่มีการกระจุกตัวสูงได้แก่ สาขาการผลิต สาธารณูปโภค ซึ่งได้แก่ ไฟฟ้า ประปา และแก๊ส มีค่าดัชนี CR4 เฉลี่ยรวมเป็น 73.13 และ 67.31 ตามลำดับ และมีค่าดัชนี HI เฉลี่ยรวมเป็น 2528 และ 1826 ตามลำดับ ส่วนสาขาเศรษฐกิจที่มีการกระจุกตัวน้อย ได้แก่ สาขาโรงแรมและภัตตาคาร สาขาการขายปลีก การขายส่ง และการซ่อมแซมยานยนต์ จักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ครัวเรือน โดยมีดัชนี CR4 เฉลี่ยเป็น 21.71 และ 38.46 และค่าดัชนี HI เป็น 227 และ 639 ตามลำดับ หมวดที่มีจำนวนกิจกรรมที่มีการกระจุกตัวสูงได้แก่ หมวดสาธารณูปโภค (หมวด E) มีจำนวนกิจกรรมที่มีการกระจุกตัวสูงจำนวน 2 กิจกรรมจาก 3 คิดเป็นร้อยละ 66.67 รองลงมาได้แก่ หมวดการผลิต (หมวด D) ซึ่งมีกิจกรรมที่มีการกระจุกตัวในเกณฑ์สูงถึง 36 กิจกรรมจาก 59 กิจกรรม หรือร้อยละ 61.02

ในกรณีการศึกษาโดยใช้ดัชนีสัมประสิทธิ์จินี พบว่า ในหมวดการผลิต (หมวด D) หมวดการค้าส่งค้าปลีก (หมวด G) และหมวดโรงแรมและภัตตาคาร (H) มีความแตกต่างของรายได้ในแต่ละวิสาหกิจที่อยู่ในหมวดนั้นสูงที่สุด โดยค่าดัชนีสัมประสิทธิ์จินีที่คำนวณได้เป็น 0.8546 0.8429 และ 0.7939 ตามลำดับ ส่วนหมวดที่แต่ละวิสาหกิจในหมวดมีขนาดของวิสาหกิจแตกต่างกันน้อยที่สุด ได้แก่ หมวดสาธารณูปโภค (หมวด E) หมวดตัวกลางทางการเงิน (หมวด J) และหมวดอสังหาริมทรัพย์ (หมวด O) ค่าสัมประสิทธิ์จินีที่คำนวณได้เป็น 0.7273 0.7357 และ 0.7475 ตามลำดับ